

Laguskottets betänkande nr 10 om regeringens proposition med förslag till lagstiftning om indragning av magistraterna

Riksdagen remitterade den 15 september 1992 den i rubriken nämnda propositionen nr 131 till laguskottet för beredning.

Utskottet har hört äldre regeringssekreteraren Christer Lundström vid justitieministeriet, konsultative tjänstemannen Sakari Vanhala vid inrikesministeriet, överdirektören Pekka Ojala vid finansministeriet, justitierådmannen Jouko Räsänen vid Helsingfors rådstuvurätt och magistrat, häradsskrivaren Lauri Haikarainen vid Helsinge härads registerbyrå samt tf. avdelningschefen, vicehäradshövding Sirkka Kuusela vid länsstyrelsen i Nylands län.

Regeringens proposition

I propositionen föreslås att magistraterna skall dras in den 1 december 1993 och att deras uppgifter överförs på andra myndigheter. Reformen ansluter sig till underrättsreformen, där rådstuvurätterna och häradsrätterna dras in och tingsrätter i stället inrättas.

Magistraten är lokal allmän förvaltningsmyndighet i städer som har rådstuvurätt. I administrativt hänseende är magistraten för närvarande en avdelning vid rådstuvurätten. Sedan underrätterna förenhetligats är det inte längre ändamålsenligt att bibehålla magistraterna som separata ämbetsverk, eftersom deras uppgifter inte naturligt ansluter sig till tingsrätternas verksamhet.

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1993 och avses bli behandlad i samband med den.

Utskottets ställningstaganden

Av de skäl som framgår av propositionens motivering och på basis av erhållen utredning anser utskottet att propositionen är ändamålsenlig. Sålunda tillstyrker utskottet lagförslagen i regeringens proposition med följande anmärkningar.

Om revideringen av stadgandenas innehåll. I propositionen ingår de lagändringar av teknisk karaktär som behövs för att magistraterna skall kunna dras in. Regeringen föreslår att de av magistraternas uppgifter som har förlorat sin betydelse slopas och uppgifterna inom övriga grupper av ärenden överförs till myndigheter som redan nu har hand om samma eller motsvarande ärenden. Regeringen föreslår att en stor del av uppgifterna skall överföras till häradsrätternas registerbyråer, vars behörighetsområde har utvidgats från folkbokföring även till andra registreringsuppgifter.

Utskottet har uppmärksamgjorts på att man i samband med dessa i och för sig oundgängliga tekniska ändringar samtidigt borde ha reviderat oändamålsenliga stadganden om anmälningsskyldighet, som ingår i bl.a. tryckfrihetslagen. Eftersom ärendet ej alls har beretts till denna del kan utskottet inte i detta sammanhang ingripa i saken. Stadgandenas innehåll bör revideras i anslutning till de rationaliseringsprojekt som är anhängiga inom statsförvaltningen.

Bevarande av benämningen magistrat. Magistraterna inrättades redan på medeltiden. I och med att de dras in försvinner ett av de ämbetsverk som verkat längst oavbrutet i vårt land.

I och med att magistraterna dras in finns det också risk för att ämbetsverkets traditionella namn försvinner. Enligt utskottets mening är det skäl att bibehålla benämningen och föreslår därför följande.

I Europa är benämningen magistrat allmänt bekant som benämning på en lokal förvaltningsmyndighet som har hand om uppgifter i samband med registrering, vigslar och utfärdande av olika bevis. Det är samma uppgifter som i Finland handhas av häradenas registerbyråer. Eftersom den nuvarande benämningen registerbyrå är färglös och i praktiken visat sig vara delvis vilseledande, kan den bytas ut mot den internationella och samtidigt traditionella be-

nämningen magistrat. Namnändringen kan genomföras i samband med den anhängiga lokalförvaltningsreformen genom att en avdelning med benämningen magistrat inrättas vid häradsämbetet.

Utskottet förutsätter att namnet på häradenas nuvarande registerbyråer ändras till magistrat i samband med den pågående revideringen av lokalförvaltningen.

Helsingfors den 15 oktober 1992

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Lax, vice ordföranden Halonen, medlemmarna Björkenheim, Haavisto, Komi, V. Lauk-

På basis av det ovan anförda föreslår lagutskottet värdsamt

att lagförslagen skall godkännas utan ändringar.

Samtidigt föreslår utskottet

att det första lagförslaget behandlas i den ordning 67 § 2 mom. riksdagsordningen föreskriver.

kanen, Lehtinen, Mölsä, Niinistö, Polvi, Savela, Suhola, Tykkyläinen, Viljanen och Vuoristo samt suppleanten Koskinen.